

Bajer: Med Hensyn til Arbejdersagen, hvorom der har været saamegen Tale, kommer jeg i Tanke om, at jeg ifjor Efteraar læste et Stykke i „Dagbladet“ for 5te November 1872, og jeg nævner dette, fordi jeg deri syntes at finde et Bink, som kunde være brugbart, en Antydning af en Maade, som man har brugt i England, en meget praktisk Maade at gaa frem paa med Hensyn til, saavidt jeg husker, rejsende Arbejderkommissærer. Jeg fremdrager dette, fordi jeg netop husker Dagen, da det stod i „Dagbladet“, og for tillige at gjøre opmærksom paa, at der saa Dage efter stod i Bladet „Socialisten“ et Stykke, som tiltraadte den Mening, der var udtalt i „Dagbladet“. Naar noget Saadant kommer fra sit modsatte Sider og vinder Bifald fra begge Sider, saa forekommer det mig, at der deri ligger et Bink, og jeg har derfor ikke villet undlade at gjøre denne Bemærkning. — I Øvrigt har jeg nærmest bedet om Ordet for at udtale mig om et mere særligt Punkt. Jeg vil meget bede det høje Thing om at stemme for Forslaget under Nr. 109, hvortil svarer, hvad der i Betænkningen staa opført under Nr. 218; det er med Hensyn til Trækbanen i Horsens, hvorom jeg vil give lidt nærmere Oplysning end den, vi fik fra den ærede Ordfører. Den ærede Ordfører bemærkede, at den ikke dyreste Linie, nemlig den sydligste, forekom ham efter et Blik paa Kortet at være den uhensigtsmæssigste. Jeg staa i et saadant Forhold til denne Sag, at jeg meget ubildet og fordomsfrit kan danne mig en Mening derom, da jeg ikke har Bolig paa Stedet og er upaa-virket af de stedlige Interesser. Efter min Mening er det aldeles rigtigt, hvad den ærede Ordfører har sagt, men jeg vilde hellere udtrykke det paa den Maade, at det, som i Forslaget her er sat som den ikke dyreste Linie, i Virkeligheden vil vise sig at være den dyreste. Det kan godt være, at selve Statens Tilskud vil blive en lille Smule mindre, skjøndt det maaske ikke er meget, men det vil vistnok i alle Henseender vise sig at være den dyreste Linie, thi den kommer til at gaa paa et meget fladt Land nær ved Fjorden, hvor den let kan oversvømmes, og Endepunktet bliver paa den sydlige Side af Aaen, paa den Side af Byen, hvor Havnen ikke ligger, og hvor de Bygninger, der høre til Havnen, ikke findes. Jeg skal ved samme Leilighed gjøre opmærksom paa, at der i Loven af 10de Marts 1861 særlig er lovet Horsens By en saadan Trækbane, og jeg mener altsaa, at Horsens har en ikke alene moralsk, men næsten juridisk Ret til at faae Beløbet dertil fuldt ud bevilget af Statskassen. I den Henseende er Horsens stillet anderledes end de fleste andre Steder, der omhandles i samme Lov. Denne Sag har i Øvrigt ifjor været Gjenstand for en Forespørgsel, og jeg antager saaledes, at den er de fleste ærede Medlemmer bekendt. Ved samme Leilighed skal jeg bemærke, at jeg ellers ingenlunde er en Ven af Statsbaner, men hvor der isorveien ved en Lov

udtryffeligt er givet et Tilfagn, mener jeg, at Staten fremfor nogen Anden maa holde paa, at et Ord er et Ord og en Mand er en Mand. Naar der nu ikke desto mindre er viist stor Impobekommen derved, at Kommuner og Andre have gjort særlige Tilbud, vilde jeg sætte megen Pris paa, at den Bevilling, der her er foreslaaet i Udbringingsforlaget, heller ikke blev negtet. Jeg skal endnu kun tillade mig en Bemærkning, der staa i Forbindelse med den Forespørgsel, som jeg for saa Dage siden havde den Ære at rette til den høitæredede Indenrigsminister; det er, at, dersom man vælger den Linie, som den høitæredede Ordfører mente, skulde være den rigtigste, og som jeg ogsaa mener er den rigtigste, nemlig den saakaldte Aa-linie, saa vil den hødelige Boldværtsag være ube af Verden. Efter hvad jeg kan mærke, tror jeg, at den hverken er død eller begravet ved det Svar, den ærede Minister gav. Det vilde glæde mig meget at høre, om den ærede Minister allerede skulde have en bestemt særdig Mening om denne Sag; naturligvis vilde det glæde mig mest, hvis den var i Samstemning med min Mening, men i ethvert Tilfælde vilde jeg ønske og sætte megen Pris paa, at den høitæredede Minister vilde udtale sig om dette Spørgsmaal.

Ansfær: Uagtet jeg er uenig med den ærede sidsteALER med Hensyn til hans Betragtning af Sernbanevesenets i Almindelighed, er jeg dog enig med ham i de Betragtninger, som han fremsatte med Hensyn til det specielle Forhold i Horsens, som jeg tilfølgende ogsaa kjender nøie. Jeg skal derfor lægge min anbefaling til den, der er given saavel af den ærede Ordfører som af det ærede Medlem, om at frasalde den Tanke, at lægge Havneportet hen paa et Sted, hvor jeg tror, at det vil være saa godt som fuldstændig unyttigt. Jeg haaber, at det ikke skal komme min Udtalelse til Forlempelse, at jeg er født i Horsens. — Det Spørgsmaal, der ifar har bevaaget Folkethinget idag, er det Forslag, som Udvalgets Flertal har stillet om at nedsette med 3,000 Rd. det Beløb, der er begjært af den ærede Indenrigsminister til statistiske Undersøgelser om Arbejderforholdene. Naar man i Spørgsmaal af den Natur som Arbejderforhold og Arbejdernes Livsforhold vil komme til en Anskuelse, som virkelig skal have nogen Værdi og grundet Betydning, saa er der ingen anden Vej at gaa end at begynde med den statistiske og søge ad den at skaffe Oplysninger om Arbejdernes Forhold og de Bilklaar, hvorunder de arbeide, virke og leve. Gjør man ikke dette, kommer man til at støtte sin Dom til Stemninger og Følelser, noget af det Upaalideligste, der er til i Verden, og jeg kan derfor ikke Andet end takke den ærede Indenrigsminister for, at han har havt den Tanke at søge at skaffe et saadant Materiale tilveie. Jeg skal ikke indlade mig paa at udtale, om han har været mere